

علوم انسانی (علم شناسی)

علم انسانی (علم شناسی) هر علمی که دربارهٔ جان انسان و حیات روحانی یا روانی انسان‌ها بحث کند علم انسانی است. مقصود از جان و پیرامون آن در اینجا آن است که مربوط به انسان و آدمیان باشد. شامل ذهن و دماغ (ادراک از زاویه عصب شناسی مثلًا) و روان (مانند علم النفس و مباحث روان‌تنی) احساسات گوناگون (هنرآفرینی و حس زیبا شناختی و...) و پدیده‌های اجتماعی و احوال آن و تدبیر فردی و خانواده و اجتماع و ... پس علم النفس فلسفی و تجربی و عالم شناسی و فلسفه و منطق و کلام (تقریر و دفاع از عقاید) و معرفت شناسی و جامعه شناسی، فرهنگ شناسی و هر آنچه در این دسته باشد علم انسانی است. اما علم دانشسرایی همواره یک نهاد و یک پدیده‌ی اجتماعی هم هست.

بهتر است برای تعریف و تمیز علم انسانی از غیر آن بیشتر به مناطق و هدف علم انسانی توجه کنیم تا دسته بندی‌های متداول دانشسرایی امروز. چرا که توجه به آن فاهمه ما را اسیر وضعیت موجود این علوم می‌کند و روح خلق و ابداع را در ما فشل می‌کند.